

סילבוס – מבוא לדיני חוזים

מטרת הקורס: להקנות מושגי יסוד בדיני חוזים וידע כללי בביצועי חוזים, ניהול מו"מ והבנת חוזים.

המרצה; עוה"ד חנן אדד
 חומר הלימוד מבוסס על חוק החוזים (חלק כללי) תשל"ג 1973
 ספרי הקורס; ג' שלו, **דיני חוזים – החלק הכללי** (תשס"ה)
 ד. פרידמן, נ. כהן, **חוזים** (חלק א' תשנ"א, חלק ב' תשנ"ג, חלק ג' תשס"ד, חלק ד' תשע"א).
 פסיקה.
 סמסטר;
 הרכב הציון; בחינה 90%
 נוכחות; חובה
 רפרט; 10% - מחושב מעל ציון 60.
 ציון עובר: 60

מטרת הקורס:

עקרונות בסיסיים ומושגי יסוד - מטרת הקורס היא להקנות ללומד עקרונות בסיסיים ומושגי יסוד בדיני חוזים

הקורס יעסוק, בין היתר, בחלק מהסוגיות הבאות: מערכות משפט, זכויות וחובות משפטיות, דרכי יצירתן של זכויות וחובות משפטיות, מהות החוזה, חוזים מסחריים שונים.

יישומים מעשיים – מטרת הקורס הקניית כלים בסיסיים בתחום החוזים, הכוללים בין היתר חשיבה משפטית, חשיבה יצירתית והפקת המרב מסיטואציות שונות.

תוכנית הקורס לפי שיעורים (ייתכנו שינויים הנובעים מקצב ההתקדמות בחומר הלימוד):

1	מבוא - המשפט האזרחי
2	מקורות דיני החוזים בישראל -עקרונות יסוד
3	כריתת החוזה
4	תום לב במשא ומתן ובקיום החוזה
5	צורת החוזה, תמורה והסתמכות
6	פגמים בכריתת החוזה/התערבות בחוזה
7	חוזים אחידים ותניות פטור
8-9	חוזה לטובת צד ג'
10	סיקול חוזה/חוזה פסול /
11	- ריבוי חייבים ונושים /תניות מכללא
12-13	תרופות בשל הפרת חוזה

בס"ד
מקומם של דיני החוזים במשפט, תיאוריות עיקריות בדיני חוזים.

גמירת דעת:

פרק א' לחוק החוזים (חלק כללי);

גבריאלה שלו, דיני חוזים – החלק הכללי (תשס"ה) 171-177, 187-191, 197-203 (להלן: שלו, תשס"ה);
ע"א 158/77 רבינאי נ' חברת מן שקד, פ"ד לג(2) 281, פס' 9-1;
ע"א 7193/08 עדני נ' דוד, מיום 18.7.2010.
ע"א 10859/07 חברה קדישא גחש"א נ' לוי, פס"ד מיום 22.1.2012.
ע"א 440/75, זנדבנק נ' דנציגר ואח', פ"ד ל(2) 260.
ע"א 3601/96, עמית בראשי נ' עזבון המנוח זלמן בראשי ז"ל, פ"ד נב(2) 582.
ע"א 1932/90, פרץ בוני הנגב נ' בוחבוט, פ"ד מז(1) 357

הדרישה להצעה מסוימת, השלמת פרטים, זכרון דברים:

סעיפים 2 ו-5 ו-26 לחוק החוזים (חלק כללי) תשל"ג - 1973.

ע"א 1049/94, דור אנרגיה נ' חאג' אחמד סמיר, פ"ד נ(5) 820.

רע"א 4976/00 בית הפסנתר נ' מור ואח', פ"ד נו(1) 577.

ע"א 440/75, זנדבנק נ' דנציגר ואח', פ"ד ל(2) 260.

ע"א 649/73 קפולסקי נ' גני גולן בע"מ, פ"ד כח(2) 291 (1974).

ע"א 158/77 רבינאי נ' חברת מן שקד בע"מ, פ"ד לג(2) 281 (1979).

ע"א 252/78 ברון נ' מנדיס טורס בע"מ, פ"ד לג(2) 437 (1979).

ע"א 579/83 זונשטיין נ' אחים גבסו בע"מ, קבלני בנין, פ"ד מב(2) 278 (1988).

ע"א 692/86 יעקב בוטקובסקי ושות' - חברה לייבוא ולשיווק בע"מ נ' גת, פ"ד מד(1) 57 (1989).

ע"א 2143/00 לוין נ' שילר, פ"ד נז(3) 193 (2003).

ע"א 7193/08 עדני נ' דוד (לא פורסם, 18.7.10).

ע"א 8566/06 אמריקר שירותי ניהול וייעוץ (1987) בע"מ נ' מליבו-ישראל בע"מ ואח' (לא פורסם, 8.11.09).

ע"א 10489/09 א. נץ ניהול ואחזקות בע"מ נ' אלוף (לא פורסם, 6.9.11).

צורת החוזה:

סעיף 23 לחוק החוזים (חלק כללי) תשל"ג - 1973. שלו, תשס"ה,

377-390 סעיף 8 לחוק המקרקעין, תשכ"ט - 1969.

ע"א 726/71 גרוסמן את ק.ב.ק. נ' עזבון בידרמן, פ"ד כו(2) 781, פס' 11-1, 15

ע"א 235/75 קאדרי נ' מסדר אחיות צ'רלס הקדוש, פ"ד ל(1) 800;

ע"א 252/78 ברון נ' מנדיס טורס, פ"ד לג(2) 437, פס' 5;

ע"א 196/87 שויגר נ' לוי, פ"ד מו(3) 2, פס' 6 של גולדברג;

ע"א 692,693/86 בוטקובסקי ושות' נ' גת, פ"ד מד(1) 57, פס' 14;

ע"א 986/93 קלמר נ' גיא, פ"ד נ(1) 185

ע"א 2143/00 לוין נ' שולר, פ"ד נז(3) 193

ע"א 8234/09 שם טוב נ' פרץ, פס"ד מיום 21.3.2011

ע"א 649/73, קפולסקי נ' גני גולן, פ"ד כח(2) 291

ע"א 3833/93 לוין נ' לוין, פ"ד מח(2) 862;

שלו, תשס"ה, 137-139;

שירלי רנר "דיני חוזים – מגמות והערכה" משפטים כא (תשנ"א) 33, 33-46.

הצעה וקיבול:

סעיפים 1 - 11, ו-60 לחוק החוזים (חלק כללי) תשל"ג - 1973.

שלו, תשס"ה, 177-181, 187-210, 215-236.

ע"א 374/64 רוזנר נ' מגן דוד אדום פ"ד יח(4) 640 (1964).

ע"א 440/75 זנדבנק נ' דנציגר ואח', פ"ד ל(2) 260 (1976).

ע"א 290/80 ש.ג.מ. חניונים בע"מ נ' מדינת ישראל, פ"ד לז(2) 633-648 (1983).

ע"א 379/82 נוח-עם ברמת גן בע"מ נ' יעקובסון, פ"ד לח(1) 740 (1984).

ע"א 65/88 אדרת שומרון בע"מ נ' הולנגסוורת ג.מ.ב.ה. בע"מ, פ"ד מד(3) 600, 603-611 (פסקאות 1-19) (1990).

ע"א 1932/90 פרץ בוני הנגב בע"מ נ' בוחבוט, פ"ד מז(1) 357 (1993). (פסק דינו של הנשיא שמגר).

ע"א 1049/94 דור אנרגיה (1988) בע"מ נ' חמדן, פ"ד נ(5) 820 (1997).

ע"א 3601/96 בראשי נ' עזבון המנוח זלמן בראשי ז"ל, פ"ד נב(2) 582 (1998).

ע"א 7824/95 תשובה ואח' נ' בר נתן פ"ד נה(1) 289 (1998).

רע"א 4976/00 בית הפסנתר נ' מור ואח', פ"ד נ(1) 577 (2001).

תום הלב

עקרון תום-הלב – כללי; תחולה כרונולוגית, יחס לדינים אחרים, חוזה נספח

סעיף 12 לחוק החוזים (חלק כללי) תשל"ג - 1973 :

שלו, תשס"ה, 89-105, 124-125, 156-163 ;

בג"צ 59/80 שירותי תחבורה ציבוריים באר שבע נ' בית הדין הארצי לעבודה, פ"ד לה(1) 828 ;

ד"נ 22/82 בית יולס נ' רביב, פ"ד מג(1) 441.

עיקרון תום הלב במו"מ/מו"מ לקראת כריתתו של חוזה

ע"א 8144/00 עלריג נכסים (1987) בע"מ נ' ברנדר, פ"ד נז(1) 158.

ע"א 838/75 ספקטור נ' צרפתי, פ"ד ל"ב (1) 231.

ד"נ 22/82, בית יולס בע"מ נ' רביב משה ושות' בע"מ, פ"ד מג (1) 441.

ע"א 829/80, שכון עובדים בע"מ נ' זפניק, פ"ד לז (1) עמ' 579.

ע"א 4839/92, גנז נ' כץ, מח (4) 749.

ד"נ 7/81 פנידר נ' קסטרו, פ"ד לז(4) 673 ;

ע"א 829/80 שיכון עובדים נ' זפניק, פ"ד לז(1) 579 ;

ע"א 196/87 שויגר נ' לוי, פ"ד מו(3) 2, פס' 10 של שמגר, פס' 6 של גולדברג ;

ע"א 6370/00 קל בניין נ' ע.ר.מ. רעננה, פ"ד נו(3) 289 ;

ע"א 9447/06 פוקס נ' אלבס, פסק-דין מיום 25.3.2008

ע"א 434/07 פרינץ נ' אמירים, פסק-דין מיום 14.6.09

ע"א 2720/08 זיאן נ' ליבמן, פסק-דין מיום 23.8.12

ע"א 579/83 זונשטיין נ' אחים גבסו, פ"ד מב(2) 278 ;

ע"א 986/93 קלמר נ' גיא, פ"ד נ(1) 185.

עקרון תום הלב בקיום החוזה

ע"א 391/80 לסרסון נ' שכון עובדים, פ"ד לח(2) 237, למעט פס' 2, 3, 5, 6 של בייסקי ;

ע"א 144/87 מדינת ישראל נ' אינג' פבר, פ"ד מד(3) 769.

טעות והטעה

סעיף 14 היסוד הנפשי של

המטעה ; טעות בכדאיות ; הסתייגות הדעת

שלו, תשס"ה, 297-300 ;

ע"א 440/75 זנדבנק נ' דנציגר, פ"ד ל(2) 260, פסקאות 1-3, 9 ;

ע"א 11/84 רבינוביץ נ' שלב - קואופרטיב להובלה, פ"ד מ(4) 533, פס' 1-7 ;

ע"א 221/86 כנפי נ' בית הדין לעבודה, פ"ד מא(1) 469

ע"א 2444/90 ארואסטי נ' קאשי, פ"ד מח(2) 513 ;

ע"א 2495/95 בן לולו נ' אטראש, פ"ד נא(1) 577, 577-577[ד-ו], 593[ג]-595[א], 598[ב]-599[ד], 602[ד]-605[ג] ;

בס"ד
דנ"א 2568/97 כנען נ' ממשלת ארצות הברית, פ"ד נז(2) 632, פס' 6-1, 19-16
ע"א 7168/03 חבר נ' עו"ד לביא כנאמן נגה אלקטרו טכניקה, פסק-דין מיום 26.9.05, פס' 3-1, 25-19, 46-31

כשרות משפטית:

רע"א 46/94 אילה זקס אברמוב נ' הממונה על מרשם המקרקעין, פ"ד נ(2) 202.
ע"א 112/79, שרף נ' אבער, פ"ד לד (3) 178.
סעיפים 1 - 10 לחוק הכשרות המשפטית והאפוטרופסות, תשכ"ב - 1962.
סעיפים 4 ו- 5 לחוק החברות, תשנ"ט - 1999.

כפייה ועושה

שלו, תשס"ה, 338-328, 352-341 ;
ע"א 784/81 שפיר נ' אפל, פ"ד לט(4) 149 ;
ע"א 8/88 רחמים נ' אקספומדיה, פ"ד מג(4) 95 ;
ע"א 1569/93 מאיה נ' פנפורד, פ"ד מח(5) 705 ;
ע"א 5493/95 דיוור לעולה נ' קרן, פ"ד נ(4) 509 ;
ע"א 6234/00 ש.א.פ. נ' בנק לאומי, פ"ד נז(6) 769, פס' 18 ;
ע"א 6296/05 כהן נ' כתון, פסק-דין מיום 5.8.07, פס' א-ג, ט, י, יג ;
ע"א 8163/05 הדר חברה לביטוח נ' פלוני, פסק-דין מיום 6.8.07
ס' 3, 32 לחוק הגנת הצרכן ;
ס' 4 לחוק הבנקאות (שירות ללקוח) ;
ס' 58 לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) ;
ע"א 403/80 סאסי נ' קיקאון, פ"ד לו(1) 762,
ע"א 10/81 כהן נ' גדע, פ"ד לז(4) 635.
ע"א 4839/92 גנז נ' כץ, פ"ד מח(4) 749

פירוש והשלמה של חוזים

קריאה מראש :
סעיפים 24-26 לחוק החוזים (חלק כללי)
שלו, תשס"ה, 396-395, 427-400, 448-436 ;
ע"א 554/83 "אתא" נ' עזבון זולוטוב, פ"ד מא(1) 282 ;
ע"א 4628/93 מדינת ישראל נ' אפרופים, פ"ד מט(2) 265.
דנ"א 2045/05 ארגון מגדלי ירקות נ' מדינת ישראל, פסק-דין מיום 13.1.05
ע"א 7379/03 ג.מ.ח.ל חברה לבניה 1992 נ' טהוליאן, פסק-דין מיום 10.9.2009
ע"א 8836/07 בלמורל השקעות בע"מ נ' כהן, פסק-דין מיום 23.2.2010,
ע"א 9551/04 אספן בניה ופתוח נ' מדינת ישראל, פסק-דין מיום 12.10.2009
רע"א 3961/10 המוסד לביטוח לאומי נ' סהר, פס"ד מיום 26.2.2012

תניות פטור וחוזים אחידים

חוק החוזים האחידים ;
גבראלה שלו, דיני חוזים, מהדורה שנייה (תשנ"ה) 636-611 ;
* ע"א 148/77 רוט נ' ישופה, פ"ד לג(1) 617 ;
ע"א 825/88 ארגון שחקני הכדורגל נ' ההתאחדות לכדורגל, פ"ד מה(5) 89 ;
ע"א 294/91 חברת קדישא גחש"א נ' קסטנבאום, פ"ד מו(2) 464,
רע"א 1185/97 יורשי ומנהלי עיזבון המנוחה מילגרם נ' מרכז משען, פ"ד נב(4) 145.
שלו, תשס"ה, 491-467, למעט פס' א.3 ;
ע"א 495/80 ברקוביץ נ' קלימר, פ"ד לו(4) 57 ;
ע"א 53/80 קיבוץ שניר נ' שרייטר, פ"ד לז(3) 189
ע"א 464/81 מפעלי ברוך שמיר נ' הוד, פ"ד לז(3) 393,
ע"א 195/84 עיריית נהריה נ' ימין, פ"ד מ(3) 266 ;
בג"צ 6231/92 זגורי נ' בית הדין הארצי לעבודה, פ"ד מט(4) 749, פס' 12-13 בלבד ;
ע"א 4075/06 גליקמן נ' איזביצקי, פסק-דין מיום 18.2.2010.

חוזה למראית-עין

סעיפים 13, 30 ו-31 לחוק החוזים (חלק כללי) ;
שלו, תשס"ה, 508-497, 546-533 ;
ע"א 630/78 ביטון נ' מזרחי, פ"ד לג(2) 576 ;
ע"א 3725/08 חזן נ' חזן, פס"ד מיום 3.2.2011

בס"ד
תקנת הציבור
שלו, תשס"ה, 533-508 ;
בג"צ 1683/93 יבין פלסט נ' בית הדין הארצי לעבודה, פ"ד מז(4) 702 ;
ע"א 6601/96 AES System נ' סער, פ"ד נד(3) 850 ;
דנג"ץ 4191/97 רקנט נ' בית-הדין הארצי לעבודה, פ"ד נד(5) 330, פס' 32-10

קיצוץ

ס' 53 לחוק החוזים הכללי.

האינטרסים המוגנים ע"י התרופות בשל הפרה

ע"א 156/80 ליפקין נ' דור הזהב, פ"ד לט(3) 85, פסקה 8 לפסה"ד ;
ע"א 3666,4012/90 מלון צוקים נ' עיריית נתניה, פ"ד מו(4) 45.

תרופות – כללי

חוק החוזים (תרופות בשל הפרת חוזה), תשל"א-1970, ובמיוחד סעיפים 2-1, 17-18.

ע"א 458/93 פרטין נ' סלומון, פ"ד מז(5) 537 ;
ע"א 444/94 אורות ייצוג אומנים נ' עטרי, פ"ד נא(5) 241, פס' 2-1, 11-7 ;
ד"נ 20/82 אדרס חומרי בניה בע"מ נ' הרלו אנד ג'ונס ג.מ.ב.ה, פ"ד מב(1) 221, 234-233, 280-266 (1988).
ע"א 4956/90 פזגז חברה לשיווק בע"מ נ' גזית הדרום בע"מ, פ"ד מו(4) 35 (1992).
ע"א 5630/90 תדמור נ' ישפאר חברה אלקטרונית למסחר בע"מ, פ"ד מז(2) 517 (1993).

תרופת הביטול

סעיפים 6-9 לחוק התרופות.
ד"נ 44/75 ביטון נ' פרץ, פ"ד ל(3) 581 (1976).
ע"א 430/79 בנישתי נ' ששון, פ"ד לה(2) 400 (1981).
ע"א 9371/00 אלבשארה לעידוד תיירות בע"מ נ' קוסטודיה פרנציסקנה דה טרה סנטה, פ"ד נו(4) 798 (2002).
ע"א 1518/01 פורת נ' זיידה (לא פורסם, 21.7.03).
ע"א 11054/05 סגל נ' דניה סיבוס חברה לבנייה בע"מ (לא פורסם, 23.2.10).
ע"א 8728/07 אגריפרס אינטרנשיונל בע"מ נ' מאירסון (לא פורסם, 15.7.10).
ע"א 3496/08 מכון אקסטרא לרישוי רכב בע"מ נ' המכללה הארצית להכשרה מקצועית סכנין בע"מ ואח' (לא פורסם, 16.11.10).
ע"א 623/10 כהן נ' אטיה (לא פורסם, 21.3.12).
ע"א 71/75 מרגליות נ' אברבנאל, פ"ד כט(2) 652 ;
ע"א 91/75 פרץ נ' ביטון, פ"ד ל(1) 367 ;
רע"א 7956/99 שיכון ופיתוח לישראל נ' עיריית מעלה אדומים, פ"ד נו(5) 779 ;
* ע"א 1368/02 צמנטכל ב. קוטיק נ' מדינת ישראל, פ"ד נו(1) 516 ;
ע"א 2825/97 אבו זייד נ' מקל, פ"ד נג(1) 402 ;
* ע"א 741/79 כלנית השרון נ' הורוביץ, פ"ד לה(3) 533 ;
ע"א 1846/92 לוי נ' מבט, פ"ד מז(4) 49 ;

בס"ד
ע"א 2702/92 גינזברג נ' בן יוסף, פ"ד מז(1) 540, פס' 3-1, 6-12, 15 ;
ע"א 7379/03 ג.מ.ח.ל חברה לבניה 1992 נ' טהוליאן, פסק-דין מיום 10.9.2009, פס' 58-77

תרופת האכיפה

גבראלה שלו ויהודה אדר, דיני חוזים – התרופות : לקראת קודיפיקציה של המשפט האזרחי (2009), פס' 6.27-6.24, 6.44-6.52, 6.60-6.66 ;
בג"צ 254/73 צרי חברה פרמצבטית נ' בית הדין הארצי לעבודה, פ"ד כח(1) 372
ע"א 289/78 אשד נ' לובר, פ"ד לג(1) 13
ע"א 48/81 פומרנץ נ' ק.ד.ש., פ"ד לח(2) 813
א' זמיר, חוק חוזה קבלנות, תשל"ד-1974 (ירושלים, תשנ"ה, בסדרה פירוש לחוקי החוזים בעריכת ג' טדסקי) -435
442, בעמ' 673-683
ע"א 3437/93 אגד, אגודה שיתופית לתחבורה בישראל נ' אדלר, פ"ד נד(1) 817, פס' 1-2, 20-25 ;
בג"ץ 4485/08 אלישע נ' אוניברסיטת תל-אביב, פסק-דין מיום 5.10.2009

פיצויים ; פס"ד Hadley
שלו ואדר, פס' 7.02, 7.04, 7.18, 7.28-7.31, 7.35-7.37, 7.59, 7.66-7.78, 7.82-7.88, 7.90 ;
Hadley v. Baxendale (1854) 9 Ex 341 ;
ע"א 355/80 אניסימוב נ' מלון טירת בת שבע, פ"ד לה(2) 800 ;
ע"א 462/81 שמחון נ' בכר חברה לבנין, פ"ד לט(1) 701 ;
ע"א 3666, 4012/90 מלון צוקים נ' עיריית נתניה, פ"ד מו(4) 45
ע"א 7379/03 ג.מ.ח.ל חברה לבניה 1992 נ' טהוליאן, פסק-דין מיום 10.9.2009, פס' 82
ע"א 8588/06 דלג'ו נ' אכ"א לפיתוח, פסק-דין מיום 11.11.2010
שלו ואדר, פס' 7.97-7.114 ;
ע"א 815/80 הרלו אנד ג'ונס נ' אדרס חומרי בנין, פ"ד לו(4) 225 ;
ע"א Eximin S.A 3912/90. נ' טקסטיל והנעלה איטל סטייל פרארי, פ"ד מז(4) 64
רע"א 2371/01 אינשטיין נ' אוסי, פ"ד נו(5) 787 ;

פיצויים : הלכת אדרס ; פיצויים מוסכמים ; הלכת ארבוס

פיצויים מוסכמים

סעיף 15 לחוק התרופות ; סעיפים 17, 19 לחוק החוזים האחדים, תשמ"ג-1983 ; סעיף 39 לחוק החוזים.
ע"א 205/67 כדורי נ' פטרוס, פ"ד כא(2) 317 (1967).
ע"א 79/80 וילנק נ' טל-ניר, פ"ד לו(3) 162, 164, 168 (1982).
ע"א 156/82 ליפקין נ' דור זהב בע"מ, פ"ד לט(3) 85, 97 (1985).
ע"א 18/89 חשל חברה למסחר ונאמנות בע"מ נ' פרידמן, פ"ד מו(5) 257, 263-264 (1992).
ע"א 126/84 יצחקי נ' שור, פ"ד לח(3) 620, 627 (1984).
ע"א 539/92 זקן נ' זיזה, פ"ד מח(4) 89, 95-96 (1994).
ע"א 4481/90 אהרון נ' פרץ מ. בן גיאת חב' להנדסה ובנין, פ"ד מז(3) 427 (1993).
ע"א 3745/92 פסקל נ' מזרחי, פ"ד מח(2) 359, 363 (1993).

ד"נ 20/80 אדרס חומרי בנין נ' הרלו אנד ג'ונס, פ"ד מב(1) 221
ע"א 8728/07 אגריפרס אינטרנשיונל נ' מאירסון, פסק-דין מיום 15.7.2010
ע"א 1632/98 ארבוס נ' אברהם רובינשטיין ושות' – חברה קבלנית, פ"ד נה(3) 913 ;
ע"א 4162/02 רנדור נ' דרור מהנדסים, פ"ד נח(4) 193, פס' 3-1, 6-13.

קוגנטיות חוק התרופות

ע"א 156/82 ליפקין נ' דור הזהב, פ"ד לט(3) 85 ;
ע"א 2454/98 לינדאור נ' רינגל, פ"ד נו(1) 22.

ספרות ומאמרים

1. לסקירה התפתחותית של המשפט האזרחי במדינת ישראל ראו : מנחם מאוטנר, כללים וסטנדרטים בחקיקה האזרחית החדשה - לשאלת תורת המשפט של החקיקה, משפטים .
2. איל זמיר "החוזה הבלתי-חוקי ותוצאותיו – אחרי שלושים שנה" ספר דניאל – עיונים בהגותו של פרופסור דניאל פרידמן, בעריכת נ' כהן ו-ע' גרוסקופף 462-423 (2008) ;
איל זמיר "השופט ברק ודיני החוזים : בין אקטיביזם לאיפוק, בין חופש החוזים לסולידאריות חברתית,

- בין שפיטה לאקדמיה" ספר ברק: עיונים בעשייתו השיפוטית של אהרן ברק 343, 381-343 (עורכים ראשיים אי' זמיר, ב' מדינה, ס' פסברג, 2009).
3. אלן מילר ורון פרי, מאמר על מקומו ומשמעותו של מושג תום הלב בדיני החוזים (2012) גבריאלה שלו, דיני חוזים: החלק הכללי, לקראת קודיפיקציה של המשפט האזרחי (הוצאת דין, 2005)
4. שירלי רנר, "דיני חוזים - מגמות והערכה", משפטים כא (תשנא) 33-46.
5. ד' קרצ'מר, "פגמים ברצון ביצירת החוזה: טעות והטעיה", קובץ ההרצאות בימי העיון לשופטים תשל"ה, בעריכת ש' שטרית (ירושלים, תשל"ו) 107, 110-116.
6. י' אנגלרד, "מזכה שאינו אלא מזיק – מפלאי דיני ההשבה בעקבות הפרת חוזה", משפטים כז (תשנ"ו) 421.

: